

# ERŐS VÁR



AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

77. ÉVFOLYAM

2007 ÁPRILIS

No. 2 (363), Vol. 77, April 2007, USPS 178-560

2. SZÁM

## AZ ÉLŐ ÉLTETI HITÜNKET

Jézus Krisztus feltámadott, él és uralkodik, Isten jobbján van, és könyörög értünk. Nem egyszerűen barátságában részesít, hanem hatalmának erőterébe von. Ezt valljuk, ezt adjuk hívrül hitből hitbe, szívből szívbe, nemzedékről nemzedékre.

De ha őszinték vagyunk, éppen hűvét szent ünnepén be kell vallanunk, hogy gondjaink vannak ezzel. Azt, amit az Írás mond Jézusról — hogy halott volt, de él —, korunk gyermekeként sokszor kételkedve fogadjuk. Kérdéssé torzul szívünkben a vallomás: valóban feltámadt?

Ez azonban nem csak a mai ember kérdése. Az apostolok is feltették, először ők is kételkedtek. Nagy tévedés, hogy nekünk sokkal nehezebb hinnünk, mint egykor az apostoloknak. Nekik is éppen olyan nehéz volt. Nem nekünk van hátrányunk hozzájuk képest, hanem minden embernek van hátránya Jézus Krisztushoz képest. Mert csak a feltámadott Úr törheti át a hitelenség páncélját az emberi szíveken.

Az öreg János apostolnak adott látomásokban a feltámadott Úr számunkra is kijelöli a hitre vezető utat. A felvilágosító — először talán nagyon is idegennek ható — három képben azt kapjuk, amire leginkább szükségünk van: eligazítást, segítséget a feltámadott Jézus Krisztusba vetett hitre vezető úthoz.

János az Úr napján látta látomását. Az Úr napja a feltámadás napja, a vasárnap, amikor együtt van a gyülekezet. Együtt vannak annak nevében, Aki meghalt és feltámadott. Imádkoznak, énekel dicsérik nevét, Ő pedig munkálkodik közöttük. Ezért aki bizonyosságra vágyódik, ne vesse meg az Úr napját. A Harmadik Parancsolat — Szenteld meg az ünnepnapot! — hűvét fényében még fontosabbá válik. Ne csodálkozzunk azon, hogy elveszítjük hitünket, ha nem becsüljük meg azt a

szent napot, amely az Úré. Nemcsak a pihenés és nem a nagyobb profitot termelő munkálkodás napja, hanem az Úr napja, Neki szentelt nap kell, hogy legyen. A vasárnapi munkáról, nyitva tartásról vitatkozók tudják-e, hogy Isten jogait akarják csorbítani?!

Tudom, Istennek van hatalma arra, hogy a hét bármelyik napján elérje a szívünket. De ha neki fontos volt, hogy ezt a napot, az új teremtés napját tegye a legszentebbé, akkor mi azt nem vehetjük meg büntetlenül. Az Úr napja az igehallgatás, a bizonyosságra jutás egyik szent lehetősége, hogy Jézust mint élő Urat megismerjük.

“... hét arany gyertyatartót láttam, és a gyertyatartók között az Emberfiához hasonlót...” (Jelenések 1:12-13). A hét gyertyatartó a gyülekezeteket jelenti. Tehát az egyház közössége az az erőter, amelyben a feltámadott Úr munkálkodik. Mi sokszor összetévesztjük és felcseréljük a dolgokat. Nem mi gyakorolunk kegyet, ha futó látogatásokkal, rövid vizitokkal akarjuk lekenyerezni Istent. Ő az, Aki a bűnbocsánatot nyert bűnösök közösségében, a gyülekezetben mutatja meg hatalmát és erejét. Aki bizonyosságra vágyik, nem veheti meg a gyülekezetet.

Lehet életünknek olyan időszak, amikor betegség vagy más, rajtunk kívül álló ok miatt nem tudunk eljutni a testvérek közösségébe. Olyankor bízhatunk abban, hogy Jézus Krisztus láthatatlanul, de nagy erővel átfogja mindazoknak a szívét, akik egyházához tartoznak. János mindezt a gyülekezetben látta — nem a mezőn, nem erdei túra közben, hanem a földön küzdő egyház egy-egy konkrét gyülekezetében. Vélünk van, és sokan vannak, akik már megtapasztalták, hogy ez az ígérete sem csal meg bennünket. Aki bizonyosságra vágyik, ne vesse meg a gyülekezetet, mert Lelkének erejével gyüleke-

zetében mindig jelen van a Feltámadott.

“... szájából kétélű éles kard jött ki...” (Jelenések 1:16). A kétélű kard Isten ígését jelenti. Isten ígéje a törvény szavával elítéli a bűnt, de az evangélium édes üzenetével át is metszi szívünkön a bűn bénító kötelékeit. Általa az élő Úr munkálkodik. Tehát aki bizonyosságra vágyik, ne vesse meg az Isten ígését. Mert úgy tetszett az Úrnak, hogy a keresztről szóló beszéd által üdvözítse a hívőket. Amikor Jézusról beszélünk, Ő szól általunk és közöttünk, amikor Róla tanúskodunk, az Ő követségében járunk. S Ő, Aki egykor számarháton érkezett Jeruzsálembe, most az ige hirdetés emberi szavainak szürke samarán érkezik az elárvult, utána sóvárgó emberi szívekbe.

A feltámadott Úr ma is így jön hozzánk. Ezért, kedves testvérem, ha baj vagy veszedelem ront rád, ha gyász dönti rád házad ajtaját, ha összeomlik is szíved félelmeid miatt, ha másokért térdig koptatod lábad, s nem értenek meg, ha ütéssel viszonzozzák simogatásodat, és ha azt érzed, hogy közeledik szíved utolsó dobbanása — ne félj! Mert Ő él, és kezében van minden hatalom. Amikor az Úr napján összegyűjt, amikor a bűnösök gyülekezetében lehajol hozzánk, amikor ígéjének kardját villantja vagy szelíden megsuhintja szívünk fölött, a mi szívünkben is megszülethetik a bizonyosság, és együtt mondhatjuk: Az Úr feltámadt! Az Úr valóban feltámadt! Dicsérjük az Urat!

Imádkozunk! Hálát adunk neked, Istenünk, azért a bizonyosságért, hogy Jézus Krisztus nem maradt a halálban, hanem feltámadt és él. Vezess minket Szentlelkeddel kételkedés nélküli hitre, hogy az élő Úr Jézus Krisztus legyen reményiségünk életünkben és halálunkban. Ámen.

Ittész János elnök püspök - e.é.  
Magyarországi Evangélikus Egyház



## ALKONYI ÉBREDÉS

“Hála, hogy ébren szentegyházad... Nem hallgat el egy percre sem... Már a nap távol testvért ébreszt, még alig hamvadt fénye itt...” vallunk a keresztyén-ség egész világot átfogó – divatszóval: globális – közösségéről egyik szép esti énekünkben (Ev. Enekeskönyv, 124)

Az idézett sorok jutnak eszembe, amikor tengerentúli Testvéreinkre gondolva készülök húsvét ünnepére. Hála Istennek, az evangélium – magyar nyelven is – eljutott a föld végső határáig. Amíg egyik helyen elcsendesedik az alkonyi ének, másutt felzeng a hajnali himnusz, a húsvéti halleluja.

Hadd emlékeztessenek az emmausi tanítványok megunthatatlan történetére (Lukács 24:13-35). Már beesteledik, amikor fáradtan hazaérnek. De a hozzájuk csatlakozó különleges Vándor forró szavára, kenyeret osztó mozdulatára, lehullik vaksi szemükről a kicsinyhitűség szürke hályoga, oszlik a reményvesztett csüggedés sötétje. A két tanítvány az alkonyatban ébred rá húsvét hajnalának evangéliumára: *Jézus feltámadt! Valóban feltámadt!*

Sohasem késő Jézussal találkozni! Sohasem késő elindulni az örömhírről mások felé! Lehet felébredni a nap, a világ, az élet alkonyán is. Bekövetkezhet a csoda: az alkonyi homályból hajnali derengés lesz!

Gyakran kesergünk keresztyén közösségek, egyházak alkonyán itt, az öreg Európában, mintha az ún. posztkrisztianus életérzés valamiféle gyógyíthatatlan, feltartóztathatatlan világjáró lenne. De ugyanakkor örömmel értesülhetünk lelki ébredésekről, szinte forradalmakról más földrészekén, ahol emberek sokasága a szeretet első tűzével fogadja be az evangélium életújító erejét.

A feltámadott Úr ma is úton van, a vén Európában éppen úgy, mint az újvilágban. Ma is odaszegődik kiegészítő szívű tanítványok mellé, és féltő szeretettel kérdezi: Mi bánt? Mit, vagy kit veszítettünk el az életünkben? Ma is feltárja az élet nagy összefüggéseit. Hívásunkra ma is betér életünk otthonába. Ma is megtöri, és adja az élet kenyerét. Ma is új távlatokra nyitja meg rövidlátó szemünket. Ez a perspektíva ragyog ránk az idézett ének záró sorá-

## KÖZÖS FELELŐSSÉG OROSHÁZA UTÁN

A Magyar Evangélikus Konferencia 2006 októberi orosházi alakuló ülése lélekemelő élmény volt mindnyájunknak, akik ott lehettünk. A határokon átívelő testvéri közösség öröme persze újra és újra emlékeztet azokra a tragikus eseményekre, melyek következményeként magyar anyanyelvű testvéreink az országhatárokon túlra kerültek. A nagy kérdés az, hogy hogyan lehet a – huszadik század folyamán különösen jelentős – vérvesztésüket úgy látni és láttatni, hogy ne a múlt eseményei feletti kesergés, hanem a fennálló helyzetben meglévő lehetőségek váljanak nyilvánvalóvá. Az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulóján különösen aktuális probléma ez. Hazai körülményeink között látjuk, hogy milyen könnyű a jó lehetőségeket elszalasztani. Sajnálatos módon az 50. évforduló is ezek sorát szaporította: a hazai megemlékezések, az ünnep hangulata nem volt méltó 56 emlékéhez. Nyugateurópából és a tengerentúlról ugyanakkor szép ünnepségek híre érkezett hozzánk. Ez is azt bizonyítja, hogy érdemes odafigyelni a magyar emigráció megnyilatkozásaira, fontos itthon is ismerni, hogyan is élnek meg magyarságukat és persze evangélikus hitüket távolban élő testvéreink.

Ugyanakkor arról sem szabad megfeledkeznünk, hogy a környező országokban élő magyar anyanyelvű evangélikusok iránt érzett felelősségünk mindenképpen együtt kell járjon Magyarországon élő tót- és németnyelvű hitsorsosaink iránti felelősséggel. Csak úgy lehet hiteles a kárpátmedencei magyar lutheránusokkal való törődésünk, ha tudatosan ápoljuk német és tót gyökereinket is. A MAEK megalakulásának egyöntetűen jó fogadtatása azt bizo-

ból: *“Jó a nap, melyen majd együtt áld és együtt dicsér minden nép.”*

A Vele való találkozás semmivel sem pótolható húsvéti örömet kívánom lapunk minden kedves Olvasójának, közelben és távolban. *Krisztus feltámadt, valóban feltámadt!*

Gáncs Péter ev. püspök —  
a Magyar Evangélikus Konferencia 1. alelnöke

nyítja, hogy sikerült ezt világhosszra tennünk.

Sajnos azonban nem csak a közös anyanyelv köt minket össze, hanem a közös gondok is. Az előregedő gyülekezetek, anyagi problémák, szervezési nehézségek, személyes ellentétek súlyos teherterhelései az evangélikus közösségeknek, persze más-más mértékben. S noha a lutheránus egyházszervezet egyik legnemesebb hagyománya az egyes gyülekezetek belső demokráciája és függetlensége, nagyon fontos, hogy minél alaposabban megismerjük nemcsak egymás gondjait, hanem a vonatkozó megoldási javaslatokat is. Bár mely közösség akkor működik jól, ha tagjai tudnak egymásról. A MAEK legfőbb feladata tehát az én szememben az, hogy rendszeresen megteremtse egymás jobb megismerésének lehetőségét. Persze nemcsak személyesen, hanem az egyházi sajtó, az internetes hálózatok útján is. Reményeim szerint egyre intenzívebb hírcsere alakulhat ki a hazai és a külföldi magyar evangélikus újságok, folyóiratok, hírlevelek között.

A MAEK indulása a közös gondolkodás kezdete azzal kapcsolatban, hogy miként tudjuk hasznos, gyakorlatias tartalommal is megtölteni a felállított keretet. Őszintén remélem, hogy az “Erős Vár” olvasói is gazdagítani fogják majd az ezzel kapcsolatos eszmecserét, segíteni tudnak abban, hogy az együttlét 2006 októberi orosházi öröme tartóssá váljon. Így, közös imádsággal és erőfeszítéssel érhetjük el, hogy az Örömhír minél több honfitársunk és hittestvérünk számára váljon átélhető valósággá.

Próhle Gergely, országos felügyelő —  
a Magyar Evangélikus Konferencia elnöke

### 1 = 2+

Annak az előfizetőnek, aki egyik, eddig lapunkat még nem ismerő hittestvérét, családtagját, rokonát, vagy ismerősét egyéves előfizetéssel ajándékozza meg, egy évvel meghosszabbítjuk előfizetését és az ajándékelőfizetést 2008 decemberéig érvényesítjük. Az ajándékelőfizetés US címre \$6, kanadai címre US\$8 vagy CA\$12, tengerentúlról US\$15. Beküldendő az ajándékozott neve, címe, s az “Erős Vár” névre kiállított csekk vagy postaltalvány P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038 címre. Előre is köszönjük a szíves támogatást. sz.



## “AZ ÉN JUHAIM HALLGATNAK A HANGOMRA”

*Olvasd: János 10:1-10 és 23. Zsoltár.*

A húsvéti idők egyik kedves képe a 23. Zsoltár karcolata a Jó Pásztorról, Aki az elfáradt vagy eltévedt barikát megkeresi, felemeli, nyakában hordozza, s úgy viszi vissza a nyájhoz, az életet adó közösséghez. Társul a képhez Jézus Krisztus hívó szava, Aki megszólít, Magához hív, hogy megnyugtasson, le vegye rólunk az életnek nehezét jármait, s biztasson az Ő igájának a viselésére, mely könnyű és hordása gyönyörűséges.

Micsoda egyszerű hitvallást foglal magában és mekkora bizalom sugárik a Jó Pásztor iránt a zsoltáríró szívéből és ajkáról egyaránt, amikor füves legelőkről, csendes vizekről írja énekét. Éppen az az ember, aki máskülönben tisztában van az élet minden veszélyével, fonákságával, s viszontagságával, aki gyötrődik a bűnök és a gonoszságok miatt, aki esedezik meg nem érdemelt bűnbocsánatért, s aki minduntalan visszatér ehhez a romantikusnak is mondható valósághoz, hogy Isten jósága jelenti a menedéket és a védelmet, mely előtt megtorpan az ellenség, a gonoszság ereje elernyed, s ő megjárhatja a maga útját, bizton és baj nélkül. Felismeri azt a kimondhatatlan szeretetet, amelyet Isten irántunk tanúsít, amely bennünket körülvesz és megóv a veszedelmek között.

A lélek biztonsága ez, mely ebben a világban tulajdonképpen az egyedüli támaszunk, hiszen, s ezt mennyire megtapasztaljuk lépten-nyomon, körülöttünk inkább a halál dolgai és eszközei látszanak hatásosan működni. Hiába vesz körül minket a nagy feltámadás-ünnep drága üzenete, valahogy ennek alig van valami látszata. Sőt a “világ” a keresztyén feltámadás-hitet csak együgyű mesének tartja, s a világ emberei megfélemlítve, aggódva ülnek képletes zárt szobákban, vagy adják fel a reményt, mert csak az elmúlást ismerik fel, az ismeretlen veszélyt, hogy a halál hatalmával megküzdjenek, persze vereséget szenvedve.

Velük szemben lesz mégis valósággá a tanítványok örvendezése, éppen a Tamások leborulása, amikor szembetalálják magukat az Úrral, Aki megismerteti Magát nemcsak sebei érintésére való hívó szóval, hanem a megtört, megáldott, s nekik nyújtott kenyérben is, mintahogy ma is közöttünk van az Igével, a Vízzel, a Kenyérrel, és Borral, ezekkel a kegyelmi eszközökkel, amelyek Róla, az Élőről tesznek Szentlélek sugallta bizonyosságot, ébresztenek hitet, és adnak erőt a tanítványi elhívás megélésére.

Ő a Jó Pásztor, Aki terelget minket is, Aki előre ismeri az ösvényeket, Aki elkerülte a csapdákat és buktatókat, Aki az életet táp-

lálja a kép szerint jó legelő dús fűvel és oltja a szomjat a friss forrásból csörgedező patak vizével.

Így elevendik át az ószövetségi zsolozsma újszövetségi kijelentéssé, amikor Jézus önmagára mutatva igényli az élet vize és az élet kenyere tápláló és megtartó erejét. De hadd váltsunk itt képet sajtáságos hangszóval, azzal, ahogy feltámadott Urunkról elmélkedünk. Jézus éles megkülönböztetéssel ecseteli a viszonyt, amely Őt jellemzi, mint Aki gondosan örökösdi a nyáj jólétén, hogy annak békés és bővülő élete legyen. Nem jelenti ez a veszély, a megpróbáltatás, a nehézség, s a kísértésekben való gyötrődés hiányát, hanem arra mutat rá, hogy Nála és Benne találjuk fel életünk teljes értelmét a maga földi és mennyei távlatában. Neki kell ismeretessé, ismertté lennie az emberekben ahhoz, hogy az életnek legyen értéke, magasabb erkölcsi és etikai megnyilvánulása, s talán fokozatosan levessék magukról a káros kölcöket, az ezerféle bűnt, szennyet, melyek egyenesen pusztulásukat szolgálják.

Jézus rámutat tehát a tévutakra és tévutakra, akik s amelyek nagy hangon és sokat ígérve csábítanak és kínálják fel a pillanatnak az élvezetét, anélkül, hogy rámutatnának a következményekre. Ha más nem is, de ez az ismertetőjele minden kísértésnek, minden bűnre, elhajlásra, törvénykerülésre való buzdításnak, hogy csak arra mutat, amit nyereségnek és gyönyörnek hangszólyoz, de elhallgatja az árnyoldakat, a súlyos test és lelki következményeket, amelyek egyént, társadalmat, világot rontanak meg. Tolvajok és lopók ezek a bölcsekedések, világnézetek, elmélkedések, vagy rendszerek amelyek elbutítanak, és eltompítják az érzékeket, és vágyakat a magasabbrendű, a jó, az isteni lelkiület iránt.

Ezektől meg lehet szabadulni, ezeknek nem szükséges hatásuk alá kerülni, ezek ellen még küzdeni is lehet, igen, eredménnyel. De megvan mindehhez a feltétel. S talán ez a feltétel az, ami bennünket is vádol a gyülekezetben, az egyházban, a keresztyének kisebb nagyobb közösségében. Ez a feltétel hozza napvilágra a mi gondolatainkban, szavainkban, cselekedeteinkben rejlő ingadozást, határozatlanságot, vagy éppen félelmet is. Nem merünk teljes kiállással fellépni az elburjánzó, úton-útfélen szertekürtölt, úgynevezett korlátok közé nem kényszeríthető életfolytatás ellen, hogy minden szabad és nincs semmi, ami abszolút lenne. Nincs törvény, nincs parancsolat, nincs szabály, s ami van, azt bárki egyénileg magyarázza meg azokban a testületekben is, melyeknek a feladata az emberi

élet rendjén való örökösdi.

Arról van ugyanis szó, amint Jézus hangszólyozza, hogy az Ő juhaim nemcsak Őt ismerik és szavára engedelmeskednek, hanem felismerik a hamis szót, a csábító hangot, az értéktelen kínálást, a félrevezető hívogatást, s attól elfutnak. Ami idegen, attól ők is idegenkednek és tudatosan szűrik ki azt a hangot, amelyet érdemes és szükséges követniük. Ha mi Jézusról beszélünk mint Jó Pásztorról, ellentétben azokkal, akik a jézusi hangot igyekeznének túlkabálni, akkor arról is szólnunk kell, hogy valóban olyan biztosak és szilárdak volnánk-e mi a mi Urunk és Megváltónk ismeretében, mint ahogy Jézus állítja a juhokról.

A mi felelőségünk tehát az, hogy ismerjük Jézust a mi szellemi és lelki képességeink teljességével, felismerjük a Pásztort és a tolvaj hangját. Az egyiket, mert az üdvösséget munkálja, a másikat, mert ez a károkozatot hozza minden bűbájával. A statisztikák általában nem minket dicsérnek. Pl., itt Amerikában a keresztyének templombajárási aránya felekezeti összesítésben nem haladja meg a harminchárom százalékot. Állítólagos szakemberek pedig arról tájékoztatnak, hogy az Isten törvényét abszolútként hangoztató, meg a megbocsátás evangéliumáról szóló igehirdetésnek már lejárt az ideje. Az embereknek a templomban is valamiféle szórakoztatás jár. Nem szabad elrontani a hangulatot ilyen mondatkezdettel, hogy Ezt mondja az Úr ... Legyen a zene közelebb a csinadrattához, mintsem Bachos, áhítat keltő. Mindeközben nem vesszük észre, ugyan egyelőre még van kitűnőség, hogy a világ hangja és a modernista egyházi hang már-már egybehangzó. A szegény juh már nem juh többé, mert nem ismeri fel az idegen, a tolvaj, sőt éppen a Sátán hangját. Lassacskán minden összemossódik

Az Úr Jézus Krisztus a megkülönböztetésben való jártasságra hív. Gyakorolnunk kell magunkat az Ő hangjának világos és tiszta megismerésében, imádságban, Bibliánkkal, a templompadok megtöltésével, gyermekeink szorgalmas és kitartó oktatásával, keresztyén elveink megélésével, a kísértések és bűnök kerülésével, azoktól való megfutással.

Jézus drámai módon mutat rá a következményekre, a húsvéti ünnepkör nagy témájára, melyet Ő teljesített meg, amikor a kereszten meggyőzte a halált és harmadnapon feltámadt a mi megigazulásunkra. Mert Ő azért jött, hogy életünk legyen, sőt bőségben éljünk. Ehhez teríti nekünk a kegyelem asztalát. Így kísér jóságával és szeretetével, hogy aztán az Úr házában lakozzunk örökön-örökké.



## Húsvéti helyesírás „;:’!?”

Az 55. utcán lévő Teológiától — Csikágóban! — nem messze sétáltam alig egy hete. Ahogy befordultam az 58. utcába, az Egyetemi Gyülekezet templomának falán hatalmas vörös plakát volt kifeszítve, óriási felirat rajta: Ne tégy pontot oda, ahová Isten vesszöt rakott!

Végre megtaláltam évek után azt a mondatot, ami húsvét lényege számomra.

Mindannyian tettünk már pontot életünkben valaminek a végére: Lefogni (már nyolcszor próbáltam), új munkahelyet keresni (a mostani nem tesz boldoggá), tanulni megint (nem vagyok én már húszéves), terveket szőni (kis-lányom, már nyugdíjas vagyok, az én részem szépen megöregedni), társat találni (már túlságosan megszoktam egyedül, így is jó nekem). Tudnád folytatni a sort?

A kérdés a következő: Ki tette a pontot a mondat végére? Te, vagy Isten?

Húsvétkor még a tanítványok is, akik három évig éjjel-nappal Jézussal voltak, azt gondolták, hogy Jézus pontot tett a reménnyel, boldogsággal, s élet-teli tervek végére.

De nem! Isten csak vesszöt tett oda.

Jézust eltemették a sírba, DE harmadnap feltámadt ... valljuk a hitvallásban. Jézus a feltámadásával azt üzeni: Ne temesd el reményeidet, vágyaidat, terveidet, ötleteidet, mert Én nem tettem oda pontot.

Azok a mondatok, ahová pontok kerülnek, így szólnak: Ez már mindig így lesz, az ajtó csukva, a lehetőség elszalasztva, késő, reménytelen, nem vagy elég jó...

Azonban ha van valami, amit hetek, hónapok, évek óta hordozol magadban, akkor az azért van, mert Isten nem tett pontot oda, csak vesszöt.

Arra vár, hogy befejezd a mondatot.

Én vallom Pállal együtt: “Mit mondjunk hát erre? Ha Isten velünk, kicsoda ellenünk? Aki tulajdon Fiát nem kímélte, hanem mindnyájunkért odaadta, hogyne ajándékozna nekünk Vele együtt mindent?” (Róma 8:31-32.)

Ne tégy pontot oda, ahová Isten vesszöt rakott! — Áldott húsvétot!

Szűcs Marcsi, MDiv. teol. hallgató,  
Lutheran School of Theology at Chicago



## NT. ÖZV. TURCSÁNYI GYULÁNÉ sz. HOLÉCZY ERMA A.

Pittsburgh, 1912. május 24 – Tallmadge, 2007. február 4

Életútja a pittsburgh-hazelwoodi körzetből indult el, Holéczy Sámul és felesége sz. Gubár Margit első gyermekeként; hozzá még kilenc testvért adott a jó Isten. A hazelwoodi magyar ev. templomban keresztelték, ott is konfirmált, mely hitét állhatatosan élte mindvégig. Még középiskolásan vállalt állást, hogy besegítsen a családban. Kitűnik szorgalmával, műveltségével, s készségével, hogy segítőtje legyen rászorultaknak is. 1936-ban férjhez megy Nt. Turcsányi Gyulához, s vele éli meg a lelkeszi szolgálat örömeit és gondjait. Elsőként a buffaloi magyar evangélikus gyülekezethez kerülnek, s ottlétük idején válnak családdá. Majd Lorainban, a “Krisztus” Ev. Gyülekezet hívja meg férjét, ahol három nyelven kellett szolgálni: angolul, tótul, és magyarul. Végül pedig a smithvillei “Szent Pál” Ev. Gyülekezet lesz otthonukká, ahol férje 1978-ban bekövetkezett haláláig pásztorolta a hiveket. A Nt. Asszony mindenütt valóban élettársként vetette bele magát a gyülekezetek életébe s támogatta férjét tervekben és azok kivitelezésében. Olyannyira például, hogy Lorainban – ahol egyébként a család kiteljesedett immár négy gyermekre, akiket példaadóan nevelt – azért hogy ő is érintkezhessek anyanyelvén a tót háttérű hivekkel, megtanult tótul. De különben is résztvesz, vezetőszerepet is vállal gyülekezeti körök szervezésében és működtetésében. Sőt tehetségével hasznára van az egyházkerületi nőszövetségnek is. Kézimunkáival több díjat is nyert. 65 évesen tanul meg autót vezetni, aminek özvegy-ségében nagy hasznát veszi. Férjének 42 éves boldog házasság utáni elvesztése megpróbálja lelkiületét, de erősen viseli egyedüllétét. Tovább végzi még hét éven át a Smithvillei Idős Polgárok Központja koordinálását, egyéb karitatív munkák mellett. Közben persze már öröme telhetett abban, hogy gyermekei önállósodtak, aztán családot alapítottak. Alig 9 éve költözött egyik leányához, egyre jobban igényelve gondozást. Megfáradt szolgálját megváltó Ura 94 évesen hívta ki ebből a földi világból, hogy adja neki hűsége jutalmául az élet koronáját. A gyászt megosztjuk gyermekeivel, ifj. Turcsányi Gyulával, Tursan Daviddal, Bowman Dianenel, és McMonigle Vilmával, menyével, Kayjall, vejeivel, Harryval és Danielel, 14 unokájával, 21 dédunokájával, és 2 ükunokájával, más rokonokkal, barátokkal, gyülekezeti tagokkal, s az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia közösségében, de a feltámadásba vetett hit bizonyosságát is. Felette a vigasztalás és az örökélet ígését Nt. Hazelton Elizabeth hirdette Kolossé 2:6-7 alapján mind a smithvillei Szentpál ev. templomban, mind a kenti Szentháromság ev. templomban február 10/11-én. — Isten örök életet adott nekünk, és ez az élet az Ő Fiában van. Halleluja! Ámen.

## Szent Erzsébet utcák

Árpádházi Szent Erzsébet születésének nyolcszázadik évfordulója alkalmából a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia az idei esztendőre Szent Erzsébet jubileumi évet hirdetett. Az ország számos pontján plébániák, egyházi és világi iskolák, intézmények igyekeznek méltón megemlékezni az alkalomról kiállításokkal, tanulmányi versenyekkel, művészeti pályázatokkal, a könyvkiadók pedig szépirodalmi, történelmi, művészeti kiadványokkal. A Nemzeti Bank pénzermét, a Magyar Posta pedig bélyeget ad ki. A főpapi testület örvendetesnek tartaná, ha e mozgalomhoz a települési önkormányzatok is csatlakoznának.

A világszerte ismert magyar királylányról mind az öt kontinensen templomok, karitatív intézmények sokasága van elnevezve, itthon mégis viszonylag ismeretlen. Ezt jól mutatja, hogy mindössze tíz olyan város és falu található hazánkban, ahol közterület viseli a nevét. Ezzel szemben hatvankét településen találunk Kun Béla utcát, száztizennyolc helyen Lenin utcát, de még Szamuely Tibornak, az 1919-es kommün véreskezű belügyi népbiztosának is tíz utca állít emléket. A püspöki kar tehát arra kéri az ötletre fogékony településeket, hogy “ne szalasszák el a 2007-es Szent Erzsébet-év kínálta lehetőséget, és valamit javítsanak e szomorú statisztikán”.

— jészó – e.é.



## PROLONGÁLT KEGYELMI IDŐSZAK

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ TÖRTÉNETE 1956. NOVEMBER 1-E ÉS 1958 JÚNIUS 17-E KÖZÖTT  
VI. RÉSZ: ORDASS LAJOS ÁTVESZI A PÜSPÖKI SZOLGÁLATOT

*Az 1956-os szabadságharc ötvenedik évfordulója alkalmából cikksorozatban emlékezünk meg azokról az eseményekről, melyek a Magyarországi Evangélikus Egyházat érintették azokban az időkben. Hálas köszönetet mondunk a cikksorozat szerzőjének, Nt. dr. Böröcz Enikő ev. lelkésznek, a hazai Evangélikus Országos Levéltár tudományos munkatársának. Sz.*

Ordass Lajos élete végéig hangsúlyozta, hogy az ő kettős rehabilitációja még az októberi események előtt történt meg, tehát nem a magyar történelemben bekövetkezett változásoknak a függvénye volt. Mindez igaz. Azonban a püspökségbe történő visszatérést eredetileg 1957 augusztusára, az EVSZ minneapolis-i nagygyűlésével párhuzamosan képzelte el az ÁEH.

Ordass 1956. október 8-án született ún. ideiglenes lemondólevele is azon a háttéren keletkezett, hogy Ordass tudomásul vette, hogy egyelőre nincs lehetőség a püspöki szolgálatnak a visszavételére. A történelmi események azonban felülírták az eredeti tervet. A püspöki szolgálatba történő visszatérés időpontját viszont maguk a forradalmi események diktálták. Sok-sok mozaikokból lehet összeállítani azoknak az eseményeknek a sorát, amelyek meghatározták a püspöki szolgálatba történő visszatérésnek a tervezett időpontnál jóval korábban történő bekövetkezését.

A két addigi püspök lemondását október 30-án illetve november 1-én kétségtelenül a politikai események motiválták. Ordass Lajost október 23-án kérte fel Horváth János a püspöki szolgálat visszavételére. Amikor Ordass arra hivatkozott, hogy egy későbbi időpontban egyeztek meg, akkor Horváth azt válaszolta, hogy most van az a későbbi időpont. Mihályfi Ernő egyetemes felügyelő ugyanezt ismételte meg. Dezséry László lemondása ebből az okból gyorsult fel. Ordass tehát nem "saját elhatározásából" vette vissza a püspöki széket, hanem azért, mert erre felkérést kapott.

Összetettebb dolognak tűnik Vető Lajos távozása a püspöki székből. Ugyanis az Ordassal, majd az Evangélikus Világszövetséggel folytatott tárgyalások, majd a megegyezés, de a későbbi események tükrében is bizonyosnak

látszik az, hogy a pártállam egyházpolitikával foglalkozó vezetői az utolsó percig Vető Lajos megtartásában gondolkodtak. Id. Zászkaliczky Pál, a nagy Zászkaliczky Pál fia teológusként írt naplójában beszámolt egy az Üllői út 24. alatti épület kapuján lévő plakátról, amely az október 23-át követő napok egyikén került oda. A plakát felírta a következőket: Még mindig hivatalban vannak a Magyar Evangélikus Egyház sztálinista püspökei: Dezséry László és Vető Lajos? A tudósítás arról is szól, hogy Vető Lajosék nem láthaták ezt a plakátot, mert Wiczián Dezső egyháztörténész professzor felesége levette a plakátot, és megígértette velük, hogy senkinek nem beszélnek a plakátról.

Arra a kérdésre, hogy akkor mi lehetett az, ami Vető Lajos lemondásához a végső lökést megadta, a válasz a következő lehet. A politikai helyzet romlásával a Vető féle emberek légüres térbe kerültek. Ugyanis azok az emberek, akikkel kapcsolatban voltak, eltűntek. Valószínű, hogy Vető megpróbált tanácsot kérni valamelyiküktől, és azok azt mondták neki, hogy tegyen a legjobb belátása szerint, mert ők már nem tudnak segíteni. Vető emiatt találhatta ki utólag azt, hogy ő életveszélyben volt, és ezért kényszerült lemondani.

Ha megnézzük a két püspök lemondólevelét, akkor a következőket mondhatjuk. Mind a ketten éltették a magyar forradalmat és szabadságharcot, dicsérték a bátor magyar ifjúságot. Mind a ketten a Rákosi-rezsim és az ÁEH nyakába varrtak minden rosszat, ami a magyar néppel és benne az egyházakkal történt. Mindketten azt állították, hogy ők mindent megtettek az egyházért, ami tőlük telt, de az államhatalom egyre erőszakosabban avatkozott be az egyház ügyeibe.

Egyikük sem tartotta szükségesnek a bűnvallást, a bűnbánattartást, és a bocsánatkérést. Sem "coram Deo" sem "coram hominibus" (sem Isten, sem emberek előtt). Vető tévedésekről beszélt, amelyekre Isten megbocsátó kegyelmét kérte. Dezséry pedig azt mondta, hogy ő magyar emberként az igazi szocializmus oldalán állt és maradt. Ez volt az a háttér, amelyen Ordassnak át kellett vennie az egyházat. 1956. november 1-én tette ezt meg.

Az egyház tagjainak a többsége Ordass november 2-án tartott rádióbeszédéből értesült arról, hogy vezetőváltás történt az egyházban. Mind később kiderült, nem csak vezetőváltás, hanem teljes szemléletváltás is. Ami Ordass fogadtatását illetve az egyházi közvélemény, illetve a korabeli Magyarország részéről, itt a következőket lehet mondani. A lelkészek, gyülekezeti tagok túlnyomó többsége mérhetetlen örömmel és megkönnyebbüléssel fogadta Ordass Lajosnak a szolgálatba történő visszatérését. Ugyanez jellemezte a korabeli közvéleményt is.

Érdekes módon Ordass az első postán érkezett köszöntőlevelet a Magyar Ügyvédek Forradalmi Bizottságának elnökétől, dr. Jármay Zsigmondtól kapta. A köszöntőlevelben azt hangsúlyozta az elnök, hogy az Ügyvédi Kamara nagygyűlése örömmel vette tudomásul azt, hogy Ordass átvette a Déli Evangélikus Egyházkerület és egyben az Egyetemes Egyház vezetését is. A levél záró részében áldást kértek a püspök személyére, szolgálatára és a magyar hazára.

Ugyanilyen jelzés-értékű volt az is, hogy a második köszöntőlevelet egy volt egyházi iskolai igazgató, Várkonyi Endre küldte Ordassnak. Köszöntőlevelében többek között a következőket írta: Hálatelt szívvel könyörgök a Mindenhatóhoz, erősítse testileg, lelkileg Főtisztelendő Püspök Urat, hogy minden vágya, reménye, miket jövőbeli működéséhez fűzött, valóra váljanak... Áldott legyen minden elgondolása, egyházunk és sokat sújtott hazánk boldog jövőjét szolgálja, és tegye gyümölcsözővé minden célkitűzését.

Az Ordass felé irányuló hatalmas várakozások arra indították őt, hogy a konkrét szolgálatba lépés első pillanatától össz- illetve csapatmunkában gondolkodjék. [Folytatása következik.]

Dr. Böröcz Enikő ev. lelkész (Budapest)

Dicsőség Néked, Istenünk!  
Fiaddal együtt dicsérünk.  
Eleget Ő tett miértünk.  
Halleluja, halleluja, halleluja!  
Bizzatok! Él! Feltámadott!  
Leküzdött minden ínséget.  
Halálon győzött az élet.  
Halleluja, halleluja, halleluja!



## Húsvéti gondolatok

2006 tavaszán már biztosan tudtam, hogy ősztől egy tanévet Csikágóban töltök majd. Jól emlékszem, hogy előlötti örömet mennyire beárnyékolták az utazással kapcsolatos aggodalmaim és az "ismeretlentől" való félelmeim: Mi vár majd rám? Lesz-e erőm a feladatokhoz? Hogy fogom "kibírni" ezt a 9 hosszú hónapot, távol a szeret-teimtől?

Talán ez az oka annak, hogy böjti meditációim során idén oly sokat időzöm gondolatban a Gecsemáné-kerti eseményeknél. Itt kezdődött meg ugyanis az ember Jézus földi küldetésének legkritikusabb fejezete. Az Emberfia nemes futásának és harcának finise. Nem a betegségeket gyógyító, a természet erőin hatalommal uralkodó, démonoknak is parancsoló, erőt és magabiztosságot sugárzó Istenember vonult félre imádkozni ide. Kétségek közt vergődő, a Rá váró, tudottként is ismeretlen, iszonyú próbatételtől félve reszkető, elgyöngült, már-már kétségbeesett Emberisten halálos gyötrődésének vagyis tanúja e kertben.

Milyen jelentéktelenek voltak az én ideutazásom előtti, ismeretlentől való félelmeim és aggodalmaim, a kereszt-halála előtt gyötrődve könyörgő, vért verejtékező, angyali erősítésre szoruló Jézus félelmeihez képest! Szinte szégyellem magam. Mégis, Jézusnak ez az itt bemutatott, nagyönis emberi oldala úgy erősít és vigasztal most engem, kicsinyes félelmeinek és aggodalmainak kiszolgáltatott, földhözragadt életű és gondolkodású, esendő Tóth Katalint, mint semmi más.

Mert azt üzeni nekem, hogy a gyöngeségében is erős, a halállal az én életemért is bátran szembenéző Úr Jézus Krisztusban olyan Pártfogót kaptam, Aki tapasztalatból tudja mit jelent emberként megharcolni a hit nehéz harcát. Jézus ezért, erőtlenségeinken mindenkor megindulni tudva képvisel bennünket az Atyánál. Hála, dicséret, és dicsőség legyen ezért Neki! Ámen.

Tóth Katalin, Fuchs ösztöndíjas,  
Lutheran School of Theology at Chicago

## Imádkozzunk!

Mindenható, örök Isten! Egyszülött Fiad feltámasztásával üdvösséget szereztél a világnak! Add meg nekünk is ezt az ajándékodat, hogy legyőzzük bűneinket és eljussunk az örök életre, az Úr Jézus Krisztus által, Aki Veled és a Szentlélekkel él és uralkodik örökkön örökké. Ámen. ■

## Egyek a Krisztusban

Még beszűrődő napsugárral és gondtalansággal volt teli a kápolna, amikor megérkezett, hogy elszavalja kis versét anyák napjára. Minden szem rászegeződött, és ő? Vékony kis hangján mindannyiunkban megszólalt: "Köszönöm, Istenem az édesanyámat!" Gyenge volt és kicsi, kiszolgáltatott, egy kis szenvedni látszó pötty a kerekesszékekben. Sajnáltam őt, és lázadtam magamban, hogy miért ez az igazságtalanság. Az ő kis boldog hálaadása átváltozott bennem szomorúsággá, és sajnálatá, és átvillant egy gondolat az agyamon. Mi lenne, ha én lennék az ő helyében? Megjelent a jól ismert és begyakorolt önsajnálát, és máris meg volt a kapocs közöttem és közöttte. Nem hiszem, hogy sajnálatra volt szüksége, talán inkább egy boldog testvéri pillantásra, amit én nem tudtam neki megadni. Egyre csak sajnáltam őt...

A lincolni börtönben találkoztam egy mexikói férfival, aki mellettem ült az Isteniszteleten. Hallottam mindkettőnk akcentusát, amikor együtt mondtuk a Miatyánkot, és láttam, hogy milyen boldogan énekel velem egy könyvből. Nem is jutott eszembe egy ideig, hogy mi a különbség falon kívül és belül lenni, amíg meg nem említette, hogy már a tizenharmadik évét tölti itt. A hosszú évek során megtanult angolul, csatlakozott a gyülekezethez, és sok barátot szerzett. Szívesen beszélgetett, és én is örömmel hallgattam őt, bár egyre jobban erőt vett rajtam a sajnálat érzése. Valószínűleg megéreztem valamit, és megkérdezte, hogy nem félek-e. Azt feleltem, nem, de eléggé össze voltam zavarodva. Nem féltem, csak sajnáltam őt és a helyzetét, meg azt, hogy nem a falon kívül találkoztunk...

Bár már többször láttam a Passió c. filmet, még nem tudtam végignézni a Golgotára vezető út véres jeleneteit. Nem csupán sajnálat, amit kívánt belőlem a félholtra vert Jézus képe, hanem keserűség és igazságtalanság érzése. Egyfolytában csak kérdezni tudnék, és mindenáron választ akarok kapni a sok miérte. De a kérdések mögött csak a rettegő ember rejtőzik, aki fél, hogy egyszer ő is annak a sajnálatnak a tárgya lesz, amit ő tanúsít mások felé; szenvedő alany, aki igazi együttérzés és testvéri szeretet helyett csak lesajnáló tekintetet és tétlen kezeket talál majd. Amilyen ártatlannak tűnik a sajnálat, sokszor olyan bántó és megkülönböztető lehet.

Így sajnáltam én is a toloszékes kisfiút, a mexikói rabot, és talán még sok mindenkit. Amit jézusnak hittem, hogy teszek, nem volt az, mert az a sajnálat nem volt a testvéri törődés része. "Krisztusban tehát nincs zsidó, sem görög, nincs szolga, sem szabad, nincs férfi, sem nő, mert ti mindnyájan egyek vagytok a Krisztus Jézusban." (Galata 3:28.)

A példa előttünk van Krisztusban, Aki nem sajnálta magát: "Az az indulat legyen bennetek, ami Krisztus Jézusban is megvolt: mert Ő Isten formájában lévén nem tekin-

## A csend szava

A húsvéti feltámadás fény- és a pünkösdi nyelveken szólás hangzóját megelőzi nagypéntek csendje és sírba szállása. Időnként az emberi léleknek is szüksége van a mély elcsendesedésre, a külvilág képeinek és zajának kizárására. Amikor a világ dolgai eltűnnek és csak a legvégső kérdések: Isten, élet és halál, valamint az örökkévalóság igézete töltik be a képzeletet a hétköznapi apró és kicsinyes problémáitól és sziszifuszi küzdelmeitől megszabadulva. Az ilyen elcsendesedések felbecsülhetetlen értékűek. Segítenek, hogy létünk értelmére fókuszáljunk és, hogy később a mindennapok taposómalmába visszatérve azt ne veszítsük szem elől. De segítenek az ünnepre való készüléskben is, hogy annak eljövételét felkészített bensővel és valódi, szívből fakadó szent sóvárgással várjuk és fogadjuk, s ne pedig csak megtörténjék velünk, ahogy annyi minden ebben a modern életformának nevezett lélektipró rohanásban és hajszában. Ezek a csendek megőriznek attól, hogy életünkben felcseréljük azt, ami örökkévaló és múlhatatlan érték azzal, ami ideigvaló és múlandó.

Alig néhány hónapja volt részem ilyen néhánynapos elcsendesedésben a Kentucky állambeli Gethsemany Abbey trappista kolostorban. A festői környezet, valamint az egyedül a szerzetesek zsolotáréneklésével időről időre megszokított vagy sokkal inkább megerősített külső és belső csend új spirituális dimenziókat nyitott meg számomra. Amikor az emberi lélek minden rárakódott sallangjától megszabadulva és lecsupaszítva áll Teremtője előtt: ebben az őszinte odafigyelésben hallhatóvá válik az Isten csendjének szava. Kíváncsi vagyok, hogy ilyen lelkiülettel tudjunk húsvétra készülni, hogy a világ külső és belső lármája helyett nagypéntek és nagyszombat érlelő csendjébe robban-hasson bele a húsvéti feltámadás örömmujongása!

Dr. László Virgil, Blaho-Miller ösztöndíjas,  
Trinity Lutheran Seminary, Columbus

tette zsákmánynak, hogy egyenlő Istennel, hanem megüresítette önmagát, szolgálai formát vett fel, emberekhez hasonlóvá lett, és magatartásában is embernek bizonyult; megalázta magát, és engedelmeskedett mindhalálig, mégpedig a kereszthalálig." (Filippi 2:5-8.)

Chikán Katalin, Blaho-Miller ösztöndíjas,  
Trinity Lutheran Seminary, Columbus



# AZ EGYHÁZ HÍREI OTTHONRÓL

• A Budapesti Evangélikus Gimnázium Volt Növendékeinek Egyesülete és a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium a Magyar Tudományos Akadémia támogatásával február 12-én az iskola két kiváló, világhírű diákjának emlékére szoboravató ünnepséget rendezett a gimnázium dísztermében. Ez alkalommal leplezték le Harsányi János Nobel-díjas akadémikus és Balogh János Corvin-lánccal kitüntetett akadémikus mellszobrát. Köszöntőt mondott dr. Vizi E. Szilveszter, az MTA elnöke, az ünnepséget dr. Ódor László, a gimnázium igazgatója nyitotta meg. Beszédet mondott dr. Gyapay Gábor, az újraindult Fasor első igazgatója, és dr. Cselőtei László akadémikus.

• A hazai történelmi egyházak közös közleményben foglaltak állást a Büntető Törvénykönyv tervezett módosításával kapcsolatban. Állásfoglalásuk szerint a gyermekek egészséges szexuális fejlődésének semmiképpen sem része az, hogy pornográf felvételeket készítenek róluk. A vallási vezetők azt szeretnék elérni, hogy fokozottabban ellenőrizzék a szexuális tartalmú kiadványok forgalmazását Magyarországon.

A Magyar Katolikus Püspöki Konferencia, a Magyarországi Református Egyház, a Magyarországi Evangélikus Egyház, és a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetsége közös közleményében kifogásolja, hogy a Büntető Törvénykönyv olyan módosítását terjesztették az Országgyűlés elé, amely büntetlenséget ígér azoknak, akik 14 és 18 év közötti fiatalokúakról — azok beleegyezésével — saját használatra pornográf felvételt készítenek. Ez a módosítás nem üldözi a megrontást, a pedofiliát, teret enged a perverziónak, áll a közleményben.

Az egyházi méltóságok sürgetik, hogy, más európai országokhoz hasonlóan, Magyarországon is fokozottan ellenőrizzék a szexuális tartalmú kiadványok forgalmazását.

A magyarországi történelmi egyházak vezetői fokozott felelősséget éreznek a gyermekekért és a fiatalokért, akiknek száma drámaian csökken, testi-lelki állapotuk az utóbbi években észrevehetően romlik, olvasható a közleményben.

Erdő Péter bíboros, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke, Bölscei Gusztáv püspök, a Magyarországi Református Egyház Zsinatának lelkészi elnöke, Itzész János püspök, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnöke, és Feldmájer Péter, a Magyarországi Zsidó Hitközségek Szövetségének elnöke arra kéri a parlament képviselőit, hogy ők is ezzel a nemzetért érzett felelősséggel szavazzanak.

• Gáncs Péter, a Déli Evangélikus Egyházkerület püspöke a svédországi Lundba utazott március 21-én, hogy a Magyarországi Evangélikus Egyház képviselőjében részt vegyen az Evangélikus Világszövetség jubileumi kongresszusán. Az idén hatvanadik évfordulóját ünneplő Világszövetség 1947-ben Lundban alakult meg. Az ünnepi eseményre számos magasállású egyházi vezetőt is meghívtak, hogy együtt adjanak hálát az EVSZ szolgálatáért és tanácskozzanak annak feladatairól.



A bp.-fasori evangélikus templom.  
Épült 1905-ben. Tervezte: Pelcz Samu.

• A böjti hetekben harmadik alkalommal nyílt meg a belső elcsendesedésre, spirituális elmélyülésre egyszerű lehetőséget nyújtó ún. meditációs ösvény a Budavári Evangélikus Gyülekezet épületei alatt húzódó barlangrendszerben. A meditáció középpontjában Krisztus kereszten mondott szavai állnak. Képek, igék, installációk, a sziklabarlang csendje, meghitt légköre, a fények, mind-mind az Istent kereső embert segítik elcsendesedésben.

• Meghalt Dubovay Géza ny. kaposvári esperes lelkész, valamint Ormos Elek ny. mohácsi és Sümeghy József ny. vadosfai ev. lelkész.

• A magyarországi ev. lelkészképzés 450. évfordulójára mutató, az Ev. Hittudományi Egyetemen rendezett Akadémiai Nap, azaz Dies Academicus alkalmát használták ki, hogy ünnepélyesen doktorrá avassák Bácskai Károly budahegyvidéki lelkészt, egyetemi oktatót s Böröcz Enikő budapesti lelkészt, levéltári tudományos munkatársat. Mindketten már korábban "cum laude" mi-

nősítéssel megszerezték doktori diplomájukat. Az "Evangélikus Élet" hosszabb interjút közölt dr. Böröcz Enikővel, aki D. Ordass Lajos második püspöki idejét dolgozta fel disszertációjában. Ebből lapunkban olvashatunk folyamatosan részleteket.

• A stockholmi magyar nagykövetségen adták át Koltai Rezső ny. svédországi magyar ev. lelkésznek a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztjét annak elismeréséül, hogy a svédországi és észak-európai magyar menekültek lelkigondozásáért, anyanyelvük megőrzéséért végzett sokoldalú és példamutató tevékenységet. Lapunk kedves Olvasójának ezúton gratulálunk!

• Eladják a Magyarországi Evangélikus Egyház budapesti, Üllői út 24.sz. alatti országos központi épületét, hogy Lágymányoson építsenek újat a kornak megfelelően, noha az előálló, egymilliárd forintot felüli költségek még csak általánosítottak. Az egyházi zsinat 30:9:11 szavazattal döntött az eladás mellett, s ezzel továbblépett azok elképzelésén, akik a jelenlegi, történelmi értéket is hordozó, 100 éves székház kevesebb költséggel való átadásáért és berendezésfelújításáért álltak ki. A "jövő" ítéli majd meg azt, hogy a zsinat döntése mennyire, vagy mennyire nem volt helyes.

• A Külföldi [Nyugateurópai] Magyar Evangélikus Lelkigondozók Munkaközössége fennállásának 50. évfordulóját ünnepeli május 9/11-én. A jubileumi gyűlést Óriszigeten tartják. Ezen megjelenni szándékozik az Orosházán tavaly alakult Magyar Evangélikus Konferencia elnöksége is. A 66 éves Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia részéről hálaadással visszünk tudomást a jubileumról és a KÉMELM további működésére Isten áldását kívánjuk.

• Az érdi, 1999-ben teljesen felújított és kibővített ev. templom belső berendezéséhez modernvonású oltár és keresztelőmenedence készült, melyeket ünnepi Istentiszteleten szentelt fel dr. Fabiny Tamás, az Északi Ev. Egyházkerület püspöke. *Ev.Élet & al.*

## GYÜLEKEZETI HÍREK

— folytatva a 8. oldalról —

tervezünk Ady Endre költészetéből április hó folyamán; ennek az időpontját később közöljük.

■ Istenünk csodaszép fűgyermekkel ajándékozta meg Fábian Magdolna és Árpád testvérünket, Dániel testvérünk növekedjék Isten és emberek előtt való kedvességben. ■ Beteg testvéreinkért imádkozunk: Juhász Ednárért, Juhász Teriért, Sikora Maniért. Jézus gyógyító szeretetébe ajánljuk őket. ■ Minden héten csütörtökön este 8-kor énekari próba. Magyar iskola a kicsiknek csütörtökön du. ½5-kor, a nagyoknak pénteken du. ½5-kor. ■ Krisztus feltámadása adjon nekünk erőt, reménységet mindennapi küzdelmeinkben! Lelkipásztori szeretettel, Tamásy Éva. ■



## GYÜLEKEZETI HÍREK

Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia  
Elnök: Bernhardt Béla főesperes  
1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107  
Tel.: (216) 221-3178  
E-mail: AMEvKo@sbcglobal.net

### CLEVELAND — ELSŐ

Beszolgáló lelkész: Juhász-Shepherd Ferenc  
Templom és lelkészi hivatal: 2830 Martin Luther King Blvd. (44104). Tel.: (216) 721-7074.  
Vasárnapi Istentisztelet de. 10:15 órakor, angol-magyar. Mihályi Ernő gondnok telefonja 561-7316. A lelkész telefonszáma: 941-2212.

### TORONTO

Lelkész: Tamásy Éva

Templom: 116 Bond Street. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street, Cleveland, OH 44102-4601, USA; tel. (216) 961-6895. Felügyelő: Dr. Mekis Éva, 34 Langbourne Pl., North York, ON M3B 1A9 (minden posta ideküldendő); tel. (416) 441-9300. Istentisztelet, július-augusztus kivételével, a hó 2. és 4. vasárnapján du. 4-kor.

Április 6-án nagypénteken du. 4-kor lesz Istentisztelet passióolvasással és úrvacsoraszóval. Húsvét vasárnap nem tartunk Istentiszteletet, hanem április 22-én du. 4-kor, utána évi közgyűlést is. Ezen az alkalmon szeretetvendégség is lesz, ahol lehetőség nyílik a kötetlen baráti beszélgetésre is. Sütéménnyel, kávéval, teával várjuk Mindnyájukat! ■ Minden kedves hittestvérünknek áldott, békességben gazdag ünnepeket kívánunk Jézus feltámadása által. Soha ne feledjük: **ÉLŐ, FELTÁMADOTT JÉZUSUNK VAN!** Lelkipásztori szeretettel: Tamásy Éva és Zoltán ev. lelkészek.

### CLEVELAND – NYUGAT

Lelkész: Tamásy Éva

Templom: West 98th St. és Denison Ave. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street (44102). Tel.: (216) 961-6895. Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul, Gyermekistentisztelettel is. Úrvacsoraszó a hó első vasárnapján és ünnepeken.

Jézus panasza: Ti Mesternek hívtok, és nem kérdeztek engem – Útnak neveztek, és nem jártok rajtam – Világosságnak hívtok, és nem néztek reám – Életnek neveztek, és nem kerestek engem – Hatalmasnak neveztek, és nem kértek engem – Bölcsnek hívtok, és nem követték engem – Irgalmasnak hívtok, és nem bíztok bennem – Igazságnak neveztek, és nem félték tőlem – Ha egyszer örökre elvesztek, ne okoljátok EN-GEM. ■ Minden vasárnap asszony- és férfitestvéreink finom ebéddel várják Önöket, adományként 10 dollárt kérünk. A nagyebédeink ára 15 dollár, amelyeket havonta egy alkalommal rendezünk. ■ Ünnepi Istentiszteleteink: Április 1-én, virágvasárnap a magyarnyelvű Istentiszteleten úrvacsoraszó, majd utána nagyebéd és süteményvásár lesz. Április 5-én, nagycsütörtökön este 7:30-kor angolnyelvű Istentisztelet úrvacsoraszóval. Április 6-án, nagypénteken egyházunk legnagyobb ünnepén délelőtt 10:45-kor magyarnyelvű Istentisztelet úrvacsoraszóval, este 7:30-kor passióolvasás Máté evangéliuma alapján, úrvacsoraszóval. Április 8-án, Krisztus feltámadásának ünnepén, húsvétkor reggel 9-kor angolnyelvű Istentisztelet úrvacsoraszóval, magyar nyelven pedig 10:45-kor ünnepejünk Krisztus feltámadását. A két Istentisztelet között reggelivel várjuk Testvéreinket! ■ Irodalmi estet

folytatva a 7. oldalon

## Mindennapi kenyér

Útmutató a Biblia olvasásához

### 2007 MÁJUS

1. Fülöp és Jakab apostol emléknapja 2Korinthus 4:1-6 – János 14:8-14
2. János 8:31-36 – Példabesz. 3:13-35
3. Róma 8:7-11 – Példabeszédek 4:10-19
4. János 19:1-7 – Példabeszédek 4:20-27
5. Jelenések 22:1-5 – Példabesz. 5:2-3

### HÚSVÉT 5. VASÁRNAPJA

Heti ige: Zsoltár 98:1

6. Jelenések 21:1-6 – János 13:31-35
7. Jakab 1:17-27 – Példabeszédek 6:6-11
8. Lukács 19:36-40 – Példabesz. 6:12-19
9. Róma 15:14-21 – Példabesz. 7:1-27
10. 148. Zsoltár – Példabeszédek 8:1-21
11. Lukács 22:39-46 – Példabesz. 8:22-36
12. János 6:60-69 – Példabeszédek 9:1-8

### HÚSVÉT 6. VASÁRNAPJA

Heti ige: Zsoltár 66:20

13. Jelenések 21:9-27 – János 5:1-9
14. 1Királyok 3:5-15 – Filippi 1:1-11
15. 2Mózes 17:8-13 – Filippi 1:12-17
16. Lukács 11:1-4 – Filippi 1:18-26
17. MENNYBEMENETEL ÜNNEPE

Efezus 1:15-23 – Lukács 24:44-53

18. János 18:33-38 – Filippi 1:27-24
19. Efezus 6:18-24 – Filippi 2:5-11

### HÚSVÉT 7. VASÁRNAPJA

Heti ige: János 12:32

20. Jelenések 22:1-21 – János 17:20-26
21. Ezékiel 11:14-20 – Filippi 2:12-18
22. Lukács 21:12-19 – Filippi 2:19-30
23. Lukács 12:8-12 – Filippi 3:1-11
24. Ap.Csel. 1:12-26 – Filippi 3:12-21
25. János 19:25-27 – Filippi 4:1-9
26. Zakariás 4:1-14 – Filippi 4:10-23

### PÜNKÖSD ÜNNEPE

Heti ige: Zakariás 4:6

27. Ap.Csel. 2:1-21 – János 14:8-17

### 28. PÜNKÖSDHÉTFŐ

1Korinthus 12:4-11 – Máté 16:13-39

29. Ap.Csel. 4:23-31 – 1Mózes 24:1-28
30. Ap.Csel. 8:9-25 – 1Mózes 24:29-49
31. Ap.Csel. 11:1-18 – 1Mózes 24:50-67

### 2007 JÚNIUS

1. Ap.Csel. 11:19-26 – 1Mózes 25:19-34
2. Ap.Csel. 18:1-11 – 1Mózes 27:1-29

### SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE

Heti ige: Ézsaiás 6:3

3. Róma 5:1-5 – János 16:12-15
4. Jeremiás 10:6-12 – 1Mózes 27:30-40
5. Ézsaiás 43:8-13 – 1Mózes 27:41-28:9
6. Ap.Csel. 17:22-24 – 1Mózes 28:10-22
7. Efezus 4:1-7 – 1Mózes 29:1-14
8. Lukács 23:44-29 – 1Mózes 29:14-30
9. János 14:7-14 – 1Mózes 31:1-7,14-32

### PÜNKÖSD UTÁNI 2. VASÁRNAP

Heti ige: Lukács 10:16

10. Galata 1:11-24 – Lukács 7:11-17
11. Lukács 10:1-16 – 1Mózes 31:33-54
12. 30. Zsoltár – 1Mózes 32:1-22
13. 1Tesszalonika 2:1-8 – 1Móz. 32:23-33
14. János 21:15-19 – 1Mózes 33:1-20
15. Lukács 22:24-30 – 1Mózes 37:1-11
16. Filippi 1:12-17 – 1Mózes 37:12-36

### PÜNKÖSD UTÁNI 3. VASÁRNAP

Heti ige: Máté 12:28

17. Galata 2:15-21 – Lukács 7:36-8:3
18. Példabeszédek 9:1-10 – 1Móz. 39:1-23
19. 2Mózes 2:11-25 – 1Mózes 40:1-23
20. 1Sámuel 1:1-11 – 1Mózes 41:1-36
21. Máté 15:29-39 – 1Mózes 41:37-57
22. Lukács 23:39-43 – 1Mózes 42:1-28
23. Jeremiás 31:7-14 – 1Mózes 42:29-38

### PÜNKÖSD UTÁNI 4. VASÁRNAP

(Keresztelő János emléknapja)

Heti ige: Lukács 19:10

24. Galata 3:23-29 – Lukács 8:26-39
25. Az Ágostai Hitvallás emléknapja
- Efezus 2:4-10 – János 15:1-11
26. Lukács 5:27-32 – 1Mózes 43:1-34
27. János 5:1-16 – 1Mózes 44:1-34
28. Máté 18:15-20 – 1Mózes 45:1-46:7
29. Péter és Pál apostol emléknapja

1Korinthus 3:16-23 – Márk 8:27-35

30. Róma 8:1-6 – 1Mózes 46:28-34 L&RCL

## LEGKÖZELEBBI LAPZÁRTA 2007. MÁJUS 15-ÉN.

ADOMANYOK NYUGTAZASAT LEGKÖZELEBBI SZAMUNKBAN FOLYTATJUK

ERŐS VÁR  
PO BOX 770828  
LAKEWOOD OH 44107-0038

ADDRESS SERVICE REQUESTED

ELŐFIZETÉSE  
LEJÁRT-E?

PERIODICALS  
POSTAGE  
PAID  
CLEVELAND, OHIO

0003 CC  
MRS GABOR BRACHNA  
4211 VIRGINIA DR  
FAIRVIEW PARK OH 44126-1755

